

ALA-SATAKUNNAN YMPÄRISTÖSEURA

Jäsenkirje 2/2015

Syyskirje

8.9.2015

Istun tutulle evästyskivelle ja suljen silmäni. Syysaurinko paistaa punaruskeiden männynrunkojen välistä kasvoihini ja lämmittää. Valvekuvat muodostuvat runsasmarjaisista mustikanvarvuista - isot, vielä aamukosteudesta hikoilevat marjat täyttävät korini. Korviini kajahtaa käpytikan terävä varoitusääni ja herään kuvitelmistani..

Omanlaisensa kesä on ohi. Muistiin ovat jääneet alkukesän koleus, keskikesän sateisuus ja vihdoinkin loppukesästä alkanut lämpöisyys. Nyt kuitenkin päivät lyhenevät vääjäämättä ja päivä päivältä aurinko paistaa matalammalta. Syksy on tuloillaan. Erikoinen kesäsää on aikaansaanut luonnossa monia ihmisen kannalta hyviä ja huonoja ilmiöitä. Ainakaan meillä päin hyttyset eivät juuri ole olleet ”kiusana”, mutta eipä tarvitse myöskään ”vääntää” omenahilloa. Tämä taas selittyy pölyttäjien lähes totaalilla puuttumisella omenapuiden kukinnan aikaan. Luonnonmarjasato sentään näyttää muodostuvan varsin runsaaksi. Erityisesti mustikoilla on Ala-Satakunnassa erinomainen sato ja niitä riittää kerättäväksi kaikille metsässä liikkujille.

Sateista huolimatta kesä kului jouhevasti ja omaa puuhaa riitti varmaan itse kullakin. Siitä huolimatta osa meistä ehti talkoilemaankin. Apteekin puutarha on taas hienossa syyskunnossa. Tänä kesänä yhdistyksellä oli myös poikkeuksellisen paljon retkiä. Yhteistyö MLL:n Euran osaston ja Euran Kanoottiklubin kanssa on ollut hedelmällistä, mutta myös omia retkiä oli monta.

Ympäristönsuojelupuolella on ollut tovin hiljaista – onneksi, mutta pinnan alla kuohuu. JVP:n puhdistamon kolmannen vaiheen laajennus antaa odottaa itseään. Odotetaanko tässä myös seuraavia tulvia ja Eurajoen pilaantumista? Odottaa antavat myös Vaasan hallinto-oikeuden päätökset JVP:n, JuJo Thermal Oy:n, Ahlström Oy:n, Apetit Oy:n ja Säkylän kunnan puhdistamon ympäristöluvista. Esimerkiksi JVP:n ympäristölupa vanheni vuonna 2010. Valtion virkakoneisto on myös hämmästyttävän hidasta ympäristörikostutkinnassa. Syksyllä 2012 yhdistys jätti tutkintapyyntöä JVP:n jätevedenpuhdistamon ohitusjuoksutuksista. Kesäkuussa 2014 käräjäoikeus otti tutkintaan JVP:n entisen toiminnanjohtajan ja käyttöpäällikön syytettyinä ympäristörikoksesta. Tätäkin päätöstä odotetaan edelleen.

Tulevan syksyn keskustelunaiheita ovat Eurajoen yläosan ruoppaussuunnitelmat ja susien lisääntyminen Ala-Satakunnassa. Nekin jo vanhoja kestoaiheita. Niitä sen enempiä ruotimatta, esitän kuitenkin yhden asian, joka yhdistää tapauksia toisiinsa. Nimittäin kummallekin tapaukselle on ollut luonteenomaista, että ruoppauksen ja kannanhoidon suunnitteluvaiheissa on pyritty ohittamaan luonnonsuojelijoiden esittämät argumentit. Tämä siitäkin huolimatta, että luonnonsuojelijat ovat esittäneet mielipiteitään rakentavassa mielessä. Näin toimien virkamiehet ja yritysten ympäristöjohtajat ovat vain kärjistäneet asioiden hoitoa. Tämä linja voi tulla myös kalliiksi. Tästä surullisen kuuluisa esimerkki on JVP Eura Oy ja sen pääosakas Euran kunta.

Tikan kikityksen vaiettua kuulen korkealta taivaalta korpin klonksuntaa. Korppi on ihmiselle kaksijakoinen lintu, sillä sitä on pidetty sekä hyvän että pahan onnen enteena. Kuitenkin lähes kaikkialla sitä on arvostettu oppivaisuutensa vuoksi. Sen on uskottu opastavan merimiehiä ja muita matkailijoita määränpäähänsä. Pohjolassa on aina pyritty tulkitsemaan lintujen, erityisesti korpin ääntelyä, sillä lintua on pidetty viisaana neuvonantajana.

Minulle korppi kuiskii, että nyt on aika lopettaa. Keväällä 2016 en ole enää käytettävissä Ympäristöseuran puheenjohtajaa valittaessa. Olen ollut yhdistyksen hallituksessa yli viisitoista vuotta. Sihteerinä olen toiminut kaksi vuotta (v. 2003-2004) ja puheenjohtajana yksitoista vuotta (v. 2005-2015). Aikansa kutakin ja nyt on aika antaa tilaa uusille ajatuksille ja nuoremmille ihmisille. Ensi vuosikokoukseen asti mennään siis täydellä innolla ja suurella sydämellä. Luonto ja luonnonsuojeluliike pysyvät jatkossakin elämäkuvioissani. Näin korppikin neuvoo.

Syksy on täynnä luonnossa liikkumista. Myös yhdistyksellä on tarjota joitakin elämyksiä. Käy siis tutustumassa seuran toimintaan jäsenkirjeen tapahtumat -osiossa. Tuttuun tapaan tarkempaa tiedottamista on taas kotisivuillamme www.sll.fi/alasatakunta ja FB -sivuilla ”Luonto ja ympäristö ASYS”.

Hyvää syksyä ja antoisia marja- ja sienisatoja!

Seppo Varjonen, puheenjohtaja

Perhos- ja sudenkorentohavaintoja Wanhan apteekin puutarhasta

Kiukaisten wanhan apteekin puutarhassa kartoitettiin kesällä 2014 paikan perhos- ja sudenkorentolajistoa. Perhoslajiston havainnoinnissa käytettiin yhtä ns. Jalas-tyyppistä valopyydystä, joka sijoitettiin suojaistaan paikkaan, omenapuuhun niityn keskelle. Pyydys oli pyynnissä toukokuun loppupuoliskolta lokakuun loppuun ja se koettiin 1-2 viikon välein. Saaliin perhoslajit pyrittiin määrittämään mahdollisimman tarkasti ja kaikki havainnot on talletettu Luonnontieteellisen keskusmuseon havaintotietokantaan. Sudenkorentojen havainnointi tapahtui Erkki Jaakohuhdan toimesta paikalla retkeilemällä ja korentoja tarkkailemalla.

Kaikkiaan perhoslajeja löytyi kesän aikana 254. Määritettyjä yksilöitä kertyi kaikkiaan 2078. Sekä laji- että yksilömäärä jäivät melko pieneksi. Pyydyksen lähellä oli elohopealampulla varustettuja pihavaloja, mitkä ehkä heikensivät osittain valon houkutustehoa. Uhanalaisia tai erityisen harvinaisia lajeja ei havaittu.

Paikan runsaimpia perhoslajeja:

Sameaolkiyökköstä (vasemmalla) löytyi kaikkiaan 155 yksilöä ja sen on yleensäkin eräs runsaimpia valolle tulevia suurperhoslajeja, joka esiintyy yleisenä Oulun korkeudelle. Perhonen lentää usein kahtena sukupolvena kesäkuun lopulta syyskuun puolelle ja lajin toukka elää heinien lehdillä.

Kolmioruuniyökköstä (keskellä) havaittiin kaikkiaan 104 yksilöä. Perhonen lentää yleisenä heinäkuussa lähes kaikenlaisissa elinympäristöissä maan eteläosissa. Toukka on moniruokainen.

Keltapetoyökkösen (oikealla) yksilömäärä jäi niukasti alle sadan (92). Lajin nimi tulee siitä, että sen lehtipuilla ja pensailta elävän toukan on todettu tappavan muita toukkia ja ehkä jopa syövän niitä. Perhonen lentää loppukesällä, heinäkuun lopulta syyskuulle ja laji on runsas varsinkin lehtomaisissa ympäristöissä Suomen eteläosissa.

Paikan mielenkiintoisimpia havaintoja:

Tuomiruuhikas (vasemmalla) on pienikokoinen vaatimattoman näköinen perhonen, joka esiintyy aivan eteläisimmässä Suomessa ja rannikolla aina Vaasan korkeudelle. Sisämaan havainnot ovat enimmäkseen yksittäisiä. Lajia todettiin apteekin puutarhasta kaikkiaan 5 yksilöä eli jokivarressa lienee vahva esiintymä. Perhonen lentää heinäkuussa ja sen toukka elää mm. tuomen ja pihlajan kukinnoissa ja lehdillä.

Komea keltaritariyökkönen (oikealla) elää toukkana varsinkin isoilla tuomilla. Laji on levittäytynyt hiljalleen Kaakosta Suomen eteläosiin ja ilmeisesti parin vuoden takaisista vaelluksista on jäänyt pysyviä esiintymiä myös tänne Satakuntaan. Perhonen lentää lehdissä heinäkuun lopulta syyskuun alkupuolelle. Keltaritariyökköstä havaittiin vain yksi yksilö mutta laji tulee melko huonosti valolle, joten sillä saattaa olla jokivarressa pysyvä kanta.

Apteekin puutarhassa esiintyy muutamia sudenkorentolajeja. Joen läheisyys vaikuttaa lajistoon. Kesäkuussa ilmestyvät runsaslukuisena voimakkaan sinisävyiset immenkorennot (vasemmalla) sekä vaatimattoman näköiset sulkakoipikorennot. Tarkkasilmäinen voi myös löytää keihästytönkorenon. Joen rannoilla tekee päivystyslentojaan vaski- ja välkekorennot. Loppukesästä ilmestyvät suuret ukonkorennot, joista näkyvimpiä ovat rusko- ja siniukonkorennot. Oikean puoleisessa kuvassa on ruskoukonkorento.

Janne Liikanen ja Erkki Jaakohuhta

Jutun sudenkorentokuvat ovat Erkki Jaakohuhdan otoksia ja perhoskuvat ovat netin kuvia lähteistä commons.wikimedia.org ja flickr.com.

Ala-Satakunnan Ympäristöseuran loppuvuoden 2015 tapahtumat

Lauantaina 10.10. klo 10 –14 syysretki Köyliön Metsäjärville. Kimppakyyti Euran linja-autoasemalta klo 9.30. Säävaraus. Tiedustelut: Erkki Jaakohuhta 0500 125215

Lauantaina 10.10. klo 15.30 -17 Kauttuan Ruukinpuiston luontopolun avajaiset. Kokoontuminen Pyhäjärvi-instituutin alaparkkipaikalle (Sepäntie 7). Tiedustelut: Seppo Varjonen 050 5607357 Järj. Ympäristöseura, Euran kunta ja Ahlström Oy

Perjantaina 20.11. klo 17 > pikkujoulut Jokisaunalla Kauttualla (Sepäntie 1). Ohjelmassa sauna, iltapala ja ekomusiikkia (Vompatti, Karri Jutila & ork.). Lisäksi pientä hauskaa. Ota mukaan persoonallinen pikkujoululahja.

Ruokatilauksen takia ennakkoilmoittautuminen: Lassi Kauko puh 050 5453628 / lkauko@netti.fi 16.11. mennessä. Tiedustelut: Seppo Varjonen 050 5607357

Tapahtumista löydät tietoa myös yhdistyksen verkkosivulta www.sll.fi/satakunta/alasatakunta ja facebook- sivulta Luonto ja ympäristö ASYS.

LAIHOSE NIINA

maala ja tapiseera
sunki torppas

Tmi Niina Laihonen
Hinnerjoki
040-5761738
niina.laihonen@dnainternet.net